

ŠKARJE

/ Kulturni občasnik za mlade zanesenjake / Gledališče Koper / Pokrajinski muzej Koper / Comunità Autogestita Costiera della Nazionalità Italiana Capodistria, Centro Italiano "Carlo Combi" Capodistria / Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Pokrajinski arhiv Koper / Otok, zavod za razvijanje filmske kulture, Izola / Pomorski muzej "Sergej Mašera" Piran / Znanstveno-raziskovalno središče Koper / Letnik XIV / Številka 2 / December 2020 / Brezplačni izvod /

Poština plačana pri pošti
6101 Koper - Capodistria
TISKOVINA
NDP

Pravljica za kovanec Skok v pravljico

Kot vas veliko verjetno že ve, lahko vsako sobotno dopoldne »skočimo« v pravljico **z igralcem Igorjem Štamulakom**, ki se med pravljico, takrat, ko je on ali pravljичni junak v zagati, poveže z nami **po telefonu**. Ja, res je! Igor se prav vsakemu, ki mu telefonira, oglasi in pravljica živi v živem pogovoru na daljavo. Samo kovanček za en evro potrebujemo za nakup spletne vstopnice in hop, že smo v pravljici.

Foto: ekranski posnetek

Vendar v pravljicah ne boste srečali samo Igorja, pridružili se mu bodo še vsi preostali igralci našega gledališča. Do sedaj ste jim lahko prisluhnili v pravljicah: *Moj dežnik je lahko balon* Ele Peroci in *Zvezdica zaspanka* Frana Milčinskega Ježka; v telefonskem pogovoru ste z Igorjem žalostnemu Polhku pomagali izbrati pravo barvo za »vesel« klobuk in pregnati žalost ter Razbojniku Ceferinu napisati prijazno pismo mami.

Mladi pravljicarji vabljeni, da se vsako soboto dopoldne pridružite Igorju in drugim igralcem v pravljичnem svetu brezmejne domišljije! *

Nagrade, priznanja, pohvale

Kulturni občasnik za mlade zanesenjake **Svetilnik** je v letošnjem letu prejel **priznanje z veliko plaketo Mestne občine Koper** za svoje poslanstvo, ki ga s svojo bogato vsebino že 13. leto širi med otroke in odrasle.

»**Priznanje z veliko plaketo Mestne občine Koper gre** publikaciji za mlade zanesenjake *Svetilnik* za pomemben prispevek k spoznavanju in širjenju gledališke, dediščinske in umetnostne vsebine obalnih mest in zaledja med učenci drugega triletja osnovnih šol.«

Ob jubileju Gledališča Koper Priznanji umetniškemu kolektivu

Gledališče Koper, ki v letošnji sezoni praznuje kar dva jubileja in se je v dveh desetletjih uveljavilo kot pomemben gradnik umetniškega snovanja in kulturnega življenja v slovenski Istri, je za svoje delovanje nedavno prejelo kar **dve priznanji: zahvalno listino predsednika republike** in **priznanje župana Mestne občine Koper**.

Prvega oktobra, na dan odprtja festivala gledaliških predstav za mularijo Pri svetilniku, je **predsednik republike Borut Pahor** v okviru obiska Mestne občine Koper obiskal tudi Gledališče Koper. Tam se je srečal z direktorico in umetniško vodjo **Katjo Pegan**, ki mu je na kratko predstavila zgodovino profesionalnega gledališkega delovanja v Kopru in ga spomnila, kdo so danes znana igralska imena, ki so svojo profesionalno umetniško pot začela prav na koprskem odru.

Foto: Dean Grgrurica (Studio d'Or)

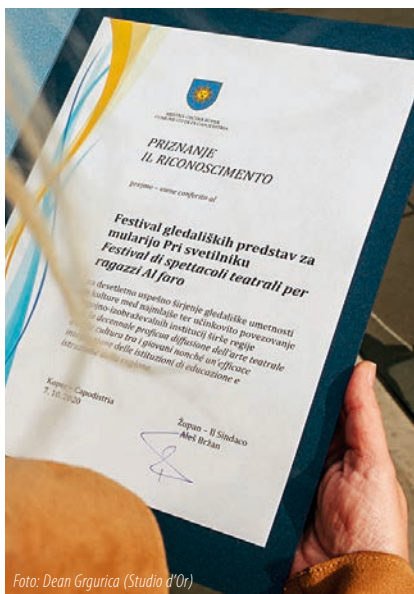

Foto: Dean Grigurica (Studio d'Or)

torja Gledališke šole Mavrična ribica (ta je 10. obletnico praznovala lani) režiserka Renata Vidič in dramski igralec Gregor Geč.

Priznanje, ki ga je v imenu gledališča prejela Peganova, je lahko tako majhnemu ko-

Foto: Dean Grigurica (Studio d'Or)

Priznanje Mestne občine Koper festivalu Pri svetilniku

V jubilejni sezoni koprsko gledališče praznuje tudi **10-letnico festivala gledaliških predstav za mularijo Pri Svetilniku**, ki je nastal iz pobude, s katero so se koprski gledališčniki zavezali, da si bo vsak otrok iz Mestne občine Koper v okviru organiziranih šolskih dejavnosti vsaj enkrat na leto ogledal gledališko predstavo. Pobuda je v desetletju iz nekajdnevnega festivala prerasla v dvomesečni festival otroških predstav v (so)produkciji Gledališča Koper. Lani, ko je organizacijo festivala prevzela gledališka pedagoginja Vanja Korenč, si jih je skupaj s spremljevalnimi dogodki (gledališke improvizacije, učna ura o gledališču, delavnica An ban, gledališki bonton) ogledalo rekordnih 8.829 otrok ter njihovih spremljevalcev iz 31 osnovnih šol, vrtcev in vzgojno-izobraževalnih zavodov.

Da gre za festival, ki je presegal vsa pričakovanja, je prepoznala tudi ustanoviteljica Gledališča Koper, **Mestna občina Koper**, in gledališču podelila **priznanje za »desetletno uspešno širjenje gledališke umetnosti in kulture med najmlajše ter učinkovito povezovanje vzgojno-izobraževalnih institucij širše regije«**. Priznanje je predal župan Aleš Bržan, v imenu Gledališča Koper pa ga je sprejela igralka Tjaša Hrovat.

Foto: Dean Grigurica (Studio d'Or)

Predsednik Pahor se je nato v mali dvorani srečal z umetniškim kolektivom in Peganovi **ob 20-letnici gledališča** izročil **zahvalno listino »za dosežke v razvoju uprizoritvenih umetnosti in vidne uspehe pri negovanju gledališke kulture med mladimi«**. Ob odhodu pa je pred gledališčem pozdravil še otroke in starše pred prvo uro gledališke šole v novem šolskem letu, ki sta mu jo predstavila men-

lektivu resnično v ponos, saj gledališče le s 25 zaposlenimi (od teh je le 5 igralcev) v vsaki sezoni pripravi 6 ali več premiernih uprizoritev, v dveh desetletjih torej več kot 120. Ob tem pa organizira še tri gledališke šole in dva festivala – Primorski poletni festival in festival gledaliških predstav za mularijo Pri svetilniku.

Drage bralke in dragi bralci Svetilnika, vse nagrade in priznanja, ki sta jih prejela Svetilnik in Gledališče Koper so rezultat sobivanja, sodelovanja in soustvarjanja našega skupnega okolja, v katerem se izražamo, se učimo, spoznavamo, oplajamo naša znanja in vedenja. Tako skupaj odpiramo nove svetove navdih in čarovnije, ki živijo na odru, v muzejskih, arhivskih prostorih, na filmskih platnih, v otroških igralnicah, osnovnošolskih učilnicah, v domačem prostoru, na igriščih in povsod tam, kjer so doma zvedavost in iskric v očeh. * **Samanta**

Dve decembrski zabavni zgodbi izpod tvojega peresa

Napotki za prvo se glasijo tako ...

- Prvi napotek – napiši vse črke abecede.
- Sestavi zgodbo tako, da bo vsaka črka iz abecede postala velika začetnica posamezne povedi, in sicer tako, da se bo prva poved začela na črko A, druga na črko B, tretja na črko C in tako do konca, ko se bo tvoja zgodba sklenila z zadnjo povedjo, ki se bo začela na črko Ž.
- V zgodbi opiši, kaj bi se zgodilo, če bi se kar naenkrat znašel sam na otoku z zmajem s sedmimi glavami.

Na otoku prebiva **sedemglavi zmaj**. Ne vemo, če je grozen ali prijazen, če je otroke ali samo deževnike, če bruha ogenj ali samo paro.

Kakšen je ta zmaj, bomo izvedeli iz vaših zgodb in vaših ilustracij. Kakšen je zmaj iz vaše zgodbe? **Nariši ga** na svojo najljubšo podlago (lahko je to risalni papir, časopisni papir, risarsko platno, karton ...) s svojimi najljubšimi risarskimi pripomočki (tempera barvice, suhe barvice, vodene barvice, svinčnik, kemični svinčnik ... ali kombinacija različnih). Če bo na risbi/sliki še prostor, **napiši** prav tam tudi zgodbo, drugače pa si za zgodbo omisli novo podlago. Ustvarjalno delo ti želim!

Druga zgodba se začne tako ...

V nekem mestu, ki se mu je komajda reklo mesto ... a - zakaj komajda? Hecna reč! To mesto bi mogoče najlažje poimenovali premešansto mesto. Bili so to samo drobci mesta: okna, vrata, dimniki, opeke, strehe, vse je bilo med seboj pomešano v vseh nemogočih in zabavnih kombinacijah. A, kako? Nekako tako: streha je bila na balkonu, balkon pa na strehi in v velik nebotičnik se je vstopalo skozi okno, skozi vhodna vrata je na strehi puhal dim. Starejša gospa si je lase česala z lestvijo in mlad fantič je jahal zalivalnik rož.

A ni bilo samo mesto tisto, ki je bilo nenavadno. Še bolj kot mesto so bili nenavadni ljudje, ki so v tem mestu živeli. Tudi oni so bi razstavljeni – prečlomešvekani. Po ulici so se spreha-

jale noge, roke, oči, lasje, pa brki in brade, pleše in tudi kakšen nos je pokukal izza hišnega vogala. Na tržnici so kramljala usta in ušesa in časopise so brali brki in brade, knjige pa so listali prsti in jeziki. Na soncu so se grele noge, roke in vratovi različnih dolžin. Na igralih je migetalo na vse konce neba; svečke iz nosov in razmršeni lasje so zidali grad iz mivke, dolge noge v čipkastih nogavičkah pa so se odrivale v zrak na gugalnici. Na klopcah, ki so kraljevale vse okoli igrišča se je kdaj pa kdaj kakšno oko spotaknilo ob dolg jezik in kakšna noga v športnih copatih je žogo brcnila daleč preko ograje, na cesto, med drveče avtomobile, iz katerih so se v hipu pokazali žugajoči prsti in kričeča usta so kričala nič kaj prijazne besede, ki so se kar same odbijale stran od radovednih ušes. Mimo avtomobilov je z akrobatsko spretnostjo vijugala balanca s pleteno košarico in hitela na bližnjo tržnico po dva velika fižola, prgišče kruhovih drobtin in tri lističe brstičnega ohrovt.

Res – najnenavadnejša nenavadnost!

Nadaljuj zgodbo s pomočjo ilustracije.

Ilustracija: Samanta Kobal

Napisane zgodbe nam pošlji na naslov **Gledališče Koper, Verdijeva 6, 6000 Koper**, s pripisom »Zgodbe/Svetilnik«. Z veseljem jih bomo prebrali in **najboljše tri nagradili s po eno vstopnico za otroško gledališko predstavo po tvoji izbiri.** * **Samanta**

Muzejski koronačas na fotografijah

V sklopu akcije *Z igro do dediščine* smo v muzeju pripravili delavnico *Naredi svojo tempera barvo!* Otroci so si naredili pravo srednjeveško tempera barvo in z njo tudi slikali.

V novo šolsko leto smo zajadrali s šolskimi skupinami iz OŠ Ankarana, OŠ Antona Ukmarja Markovec, OŠ Aleš Bebler - Primož Hrvatini in OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio, s katerimi smo raziskovali muzejske zbirke in si polepšali jesenske dni.

V času jesenskih počitnic smo se z otroki družili na Zoomu in skupaj iskali jesenske motive, ki se skrivajo v muzeju. S tiskanjem pa smo jih tudi ustvarili.

Podaljšanje počitnic nam je omogočilo še eno druženje na Zoomu, pri čemer smo spoznali nenavadne lastnosti muzejskih levov in enega, prav posebnega Krilatega leva, tudi sami upodobili.

Na lepa jesenska dneva smo v muzeju gostili OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio iz Kopra. Učenci 8. a in 8. b so ob dopoldnevnih spoznavali muzej in po ogledu zbirke grbov ustvarili vsak svoj grb. Obiska smo sklenili z *Lovom na zaklad* in veselim druženjem na vrtu palače.

V oktobru so muzej obiskali devetošolci OŠ Hrvatini. Druženje ob ogledu zbirke Novejše zgodovine je bilo v njihovi družbi zelo prijetno.

Koper – Capodistria 1500

Znane koprške osebnosti v obdobju 1797–1945, 1. del

Nova občasna razstava Pokrajinskega muzeja Koper

V decembru odpiramo vrata prav posebni razstavi, posvečeni Koprju in pomembnim osebam, ki so na različne načine delovale v njem. Razstava se osredotoča na **obdobje od 1797 do 1945**, po zatonu Beneške republike, ko je v času Napoleonove oblasti Koper doživel veliko sprememb: zgradili so Cankarjevo cesto, Belveder in na **podobu Angela Calafatia je mesto dobilo zdravo pitno vodo!** Portret slednjega pa že lahko najdeš v spodnji nalogi in ga povežeš z namigom, ki si ga ravno prebral/-a.

Da boš spoznal/-a še preostale osebe iz tega zanimivega obdobja, poveži simbol ali trditev o tej osebi z njegovim/njenim portretom. Pomagaj si z opisom pod portretom! Želimo ti uspešno iskanje in povezovanje!

Vabimo te, da nalogo rešiš tudi s pomočjo oglada virtualne razstave na: <https://www.pokrajinskiemuzejkoper.si/si/ nestalne-razstave/ koper-capodistria 1500-1797-1945>

Hijacint Repič,
1863–1918
duhovnik

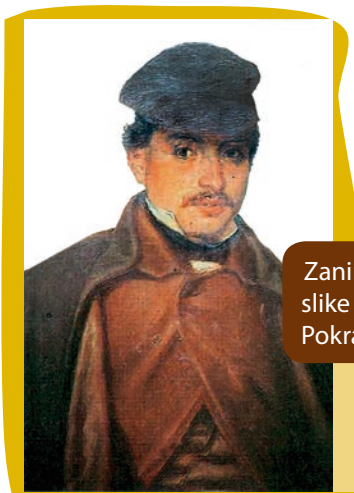
Giannandrea Gravisi,
1880–1960
geograf

Grb frančiškanskega reda iz 15. st., PMK

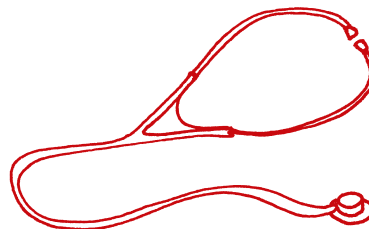

Zemljevid Kopra, 1802, PMK

Zanimivost: njegove slike si lahko ogledaš v Pokrajinskem muzeju.

Bartolomeo Gianelli,
1824–1894
akademski slikar

Elvira Vatevec,
1922–1944
partizanska
učiteljica

Pisal je pesmi
v italijanskem
narečju.

Angelo Calafati, 1765–1822
politik

Zanimivost:
na njegovo pobudo
Koper dobi zdravo
pitno vodo.

Tino Gavardo,
1891–1914
pesnik

Zanimivost: 13-letnega Bartolomea
Gianellija ozdravi boleznj in ga spod-
budi k ustvarjanju. Bartolomeo postane
pomemben koprski slikar.

Rešitev: pitna voda – Calafati; stetoskop – Manzoni; čopč – Gianelli; Grb franciskanskega reda – Repič;
Zemljevid Kopra – Gravisi; Pisal pesmi v italijanskem narečju. – Gavardo; partizanska čepica – Vatevec

Napovednik dogodkov

Virtualna razstava
www.pokrajinskimuzejkoper.si/si/nestalne-razstave/koper-capodistria1500-1797-1945

Koper – Capodistria 1500, Obdobje 1797–1945

Četrtek, 3. decembra 2020

Muzejska galerija, Kidričeva 23 a, Koper

V sklopu projekta *Koper – Capodistria 1500* predstavljamo **Koper skozi pet zgodovinskih obdobj.** Odštevali bomo do 2024, tj. obeležja 1500-letnice nastanka srednjeveškega Kopra leta 524. Drugo obdobje od 1797 do 1945 ponazarja Napoleonovo oblast, Ilirske province, avstro-ogrsko cesarstvo in čas Kraljevine Italije. *

Decembrski družinski delavnici na Zoomu:

Praznični muzej

Sobota, 12. december 2020, 10.00–11.00

Praznično vzdušje v muzeju si bomo pričarali tako, da bomo spoznali izjemno sliko, ki krasi našo glavno dvorano. Ob raziskovanju le-te bomo odkrili zanimive zgodbe in spoznali, zakaj in kako danes praznujemo. Vse zanimivosti pa nam bodo prišle prav pri ustvarjanju zgibane slike, ki jo bomo lahko oživelj s svetlobo in si z njo okrasili naš dom. *

Krašenje blaga

Sobota, 19. december 2020, 10.00–11.00

Kako so si včasih polepšali blago in kako si ga lahko še danes, bomo spoznali na sobotni delavnici v Etnološki zbirki. S pomočjo skritih zanimivosti, ki jih bomo našli v zbirki, se bomo preizkusili v krašenju prtička, s katerim bo naša praznična miza še lepša. * *Tanja*

Per le antiche vie...di Pirano

La leggenda di San Giorgio e il drago

Care lettrici / cari lettori,

in questo numero, come vi avevamo già anticipato in quello precedente, vi presenteremo la **leggenda di San Giorgio e il drago** tratta dal libro di Lara Sorgo, *Per le antiche vie* con illustrazioni di **Miriam Elettra Vaccari**, pubblicato nel 2019, dalla Comunità Autogestita della Nazionalità Italiana di Pirano.

Vi ricordate ancora di Giorgio?! Il bambino di 10 anni mandato in vacanza, da una grande città, dalla nonna Ada a Pirano. **Lui pensava di annoiarsi** invece scoprirà ben presto, che **Pirano**

nasconde tanti luoghi magici e tante storie curiose, come quella già raccontata della sirena!!

Per concessione dell'autrice vi proponiamo **la leggenda di San Giorgio e le sue gesta miracolose...**

Un anziano signore (professore di storia, ndc) ben vestito, che si sorregge ad un bastone, si avvicina. "Stai cercando il drago?" (chiede a Giorgio, ndc)

"I draghi non esistono!", ribatto.

"E chi lo dice che i draghi non esistono?", insiste ancora il signore. **"Non conosco la leggenda di San Giorgio e il drago?"**

Non mi dà il tempo di rispondere che inizia a raccontare.

"Moltissimi anni fa un drago vorace minacciava la cittadina di Pirano. **Ogni anno, nel giorno di primavera, veniva scelta la fanciulla più bella di tutte per darla in pasto alla bestia.** Così la sua terribile fame si sarebbe calmata e i piranesi potevano vivere tranquilli per un altro

Foto: Joey Palakovic

- ▲ Per le antiche vie di Pirano
- ◀ Duomo di San Giorgio a Pirano

anno. Nell'anno in cui fu il turno della figlia del podestà, apparve San Giorgio a cavallo per salvare la giovane. Con una lancia il santo ferì il drago che si nascose nelle arcate a strapiombo che sorreggono la chiesa".

Un drago che si nasconde a Pirano... Un santo di nome Giorgio... La storia si

Foto: Kristjan Knez

sta facendo interessante. Anch'io mi chiamo Giorgio. E mi piacciono le avventure e le storie del mistero.

Il signore prosegue il racconto: "Da quel giorno la città era libera e il drago non si fece mai più vedere. Ma ci sono persone a Pirano che giurano di averlo visto volare sul mare nelle notti di nebbia..."

"Dove posso trovare le persone che hanno visto il drago?", ma la mia domanda rimane senza risposta.

Adesso il professore mi invita ad entrare in chiesa. "Ecco, quella è la statua di San Giorgio a cavallo mentre uccide il drago, vicino c'è anche la nobildonna che era stata salvata dal santo. La chiesa in cui ci troviamo ha una storia molto antica, infatti le indagini degli archeologi hanno dimostrato che qui sorgeva un edificio più antico già a partire dal VI secolo. Nel corso del tempo l'edificio ha subito molti lavori di restauro della facciata e anche all'interno. Dal 1344 la chiesa è dedicata a San Giorgio per ricordare un altro miracolo del santo".

"Un altro miracolo!?", rispondo sorpreso.

"Ebbene sì, si tratta questa volta di una storia tipicamente piranese", continua il professore. "La notte del 20 luglio 1343, due pescatori si trovavano con le loro piccole barche in mezzo al golfo. Speravano di portare a casa tanti pesci, qualche gransievola o almeno qualche seppia, da vendere al mercato il giorno dopo. Mentre i due pescatori erano intenti a parlare tra di loro, si alzò un forte vento. Il cielo si oscurò e il mare iniziò ad agitarsi. Dalla loro posizione in mezzo al mare, videro che una terribile mareggiata stava per sommergere la città. Non sapendo cosa fare, se mettersi a remare

Colorate il disegno a piacimento!

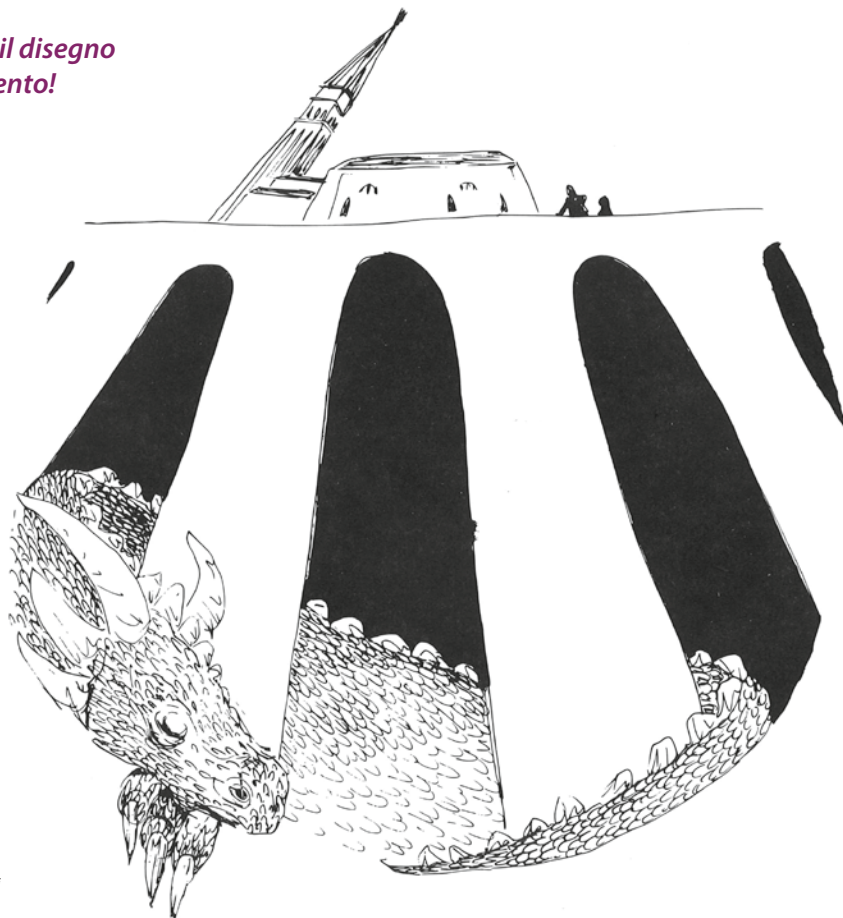

Illustrazione:
Miriam Elettra Vaccari

contro alle onde o buttarsi in mare e raggiungere la costa a nuoto, decisero di mettersi a pregare. All'improvviso apparve San Giorgio a cavallo nella sua armatura lucente, che rassicurò i pescatori: la città di Pirano sarà protetta. Appena la tempesta si placò, i pescatori corsero dal podestà Contarini a raccontare quanto era successo. Purtroppo il podestà si arrabbiò molto con i pescatori che lo avevano svegliato nel mezzo della notte e non credette alla storia".

"Ma il podestà non si era accorto della mareggiata?", chiedo.

"No, il podestà dormiva beatamente, così come tutti gli altri piranesi che non si accorsero di niente. Ma ecco un altro fatto strano... Non appena i due pescatori ebbero terminato la visita a casa del podestà, questi perse la vista".

"E poi, come è andata a finire?"

"I due pescatori avvisarono tutti i cittadini del fatto miracoloso di cui sono stati testimoni. Tutta la città era in festa e il giorno dopo, il 21 luglio, si decise di fare una grande processione per ringraziare il santo che aveva protetto la città. Anche il podestà partecipò alla processione e pentito per non aver creduto ai pescatori, riacquistò la vista". * A cura di Roberta Vincoletto

Glass Room – izdaja o napačnih informacijah

Ste že slišali za netovljane?

Odgovor na to vprašanje boste našli med vsebino razstave **Glass Room**, ki jo v mesecih novembru in decembru gostimo na **Oddelku za mlade bralce** Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. Spoznali boste pa še veliko drugih zanimivosti, saj vsebina razstave **raziskuje, kako so socialna omrežja in splet spremenili način, kako beremo informacije in se nanje odzovemo**. Naučili se boste, zakaj **prepoznavanje "lažnih novic"** ni tako preprosto, kot se sliši, in kako je že sam izraz "lažna novica" enako problematičen kot novica sama. Potopili se boste v **svet globokih ponaredkov**, ki so dandanes tako realistični, da jih je praktično nemogoče prepoznati. Spoznali boste tudi, zakaj so platforme socialnih omrežij zgrajene tako, da pritegnejo našo pozornost, in kako so lahko uporabljene, da spremenijo naše razmišljanje.

Namen te razstave je predvsem **izobraziti vse starostne skupine in tako biti navzoč ob globalni razpravi o zasebnosti in etiki podatkov**.

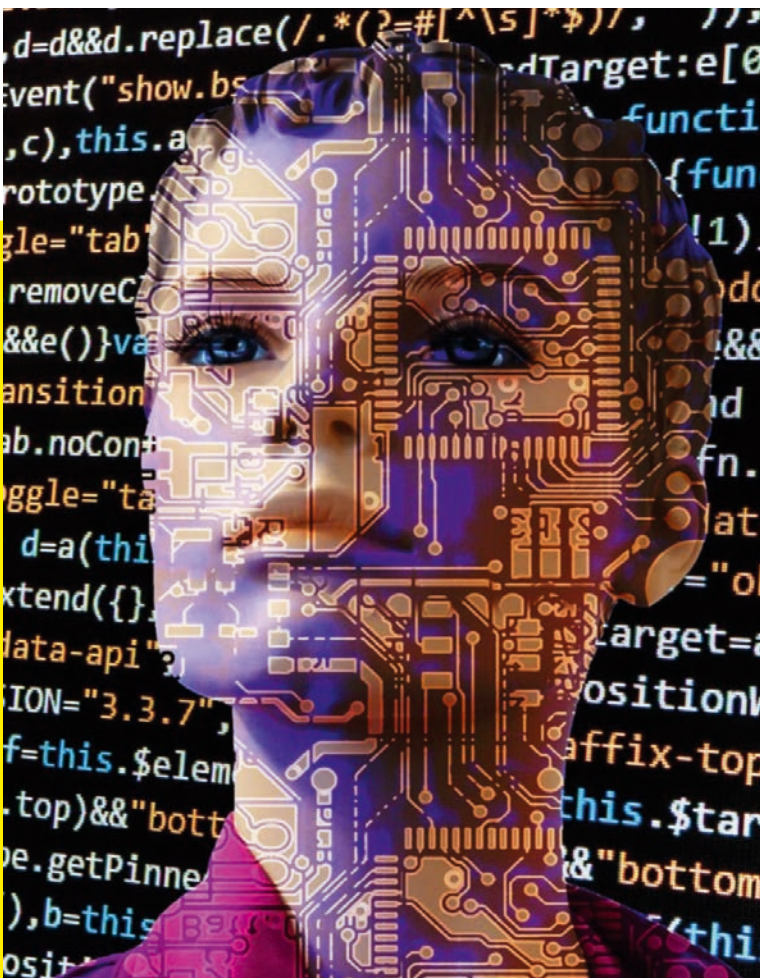
Vsebina razstave je nastala v organizaciji **Tactical tech** iz Berlina in je tokrat v slovenskem prevodu **prvič tudi v Sloveniji**. Razstava je sestavljena iz:

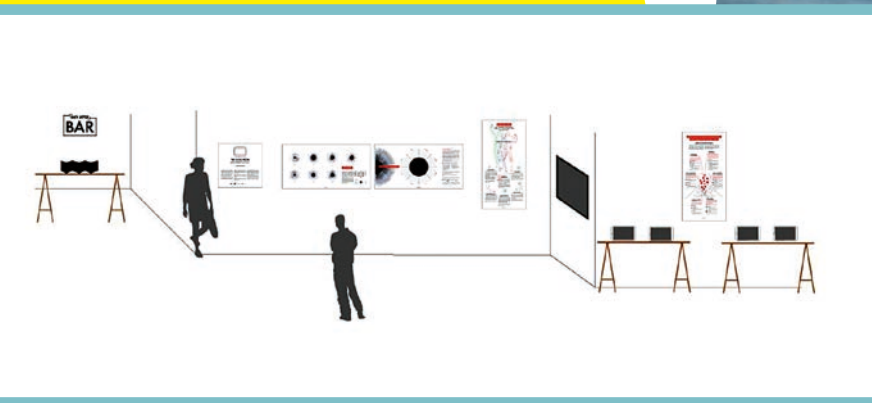
- ▶ 6 plakatov,
- ▶ 4 interaktivnih aplikacij,
- ▶ video vsebin,
- ▶ priročnika za podatkovno razstrupljanje.

S skeniranjem QR kode lahko dostopate do spletnih vsebin celotne razstave.

* Besedilo sta prevedli Urška Bonin in Tjaša Jazbec.

*Netovljan je skovanka iz besed **interNET** in **meščAN** s tujko netizen, opisuje pa ljudi, ki preživijo veliko časa na internetu oz. spletu.

Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti ...

(Oton Župančič: Duma)

Užitek je najti **razglednico** v poštnem **nabiralniku**. Od lične pisave, drobnega osebnega **sporočila** do **pisanih slik** in **poštnih znamke** so razglednice majhna presenečanja, ki nas osrečijo, navdušijo in povežejo. Čeprav **jih je moderna tehnologija izpodrinila** in so naš vsakdan postala telefonska sporočila, je razglednica, zlasti v času, ko smo zaprti v lastnem okolju, ne le okno v svet, temveč tudi način ohranjanja osebnih stikov. In tudi urjenje pisave.

Razglednico napišemo ročno in to, da naslovnik lahko prepozna našo pisavo, začuti naše misli, v pisavi prepozna našo naklonjenost, povezanost, je neprecenljivo.

Začetki razglednic sežejo do leta **1777**, ko so v Parizu pripravili list z vizitkami, ki si jo odtrgal in poslal po lokalni pošti. Vendar ljudje takrat tega niso sprejeli, ker so uslužbenci lahko brali njihova sporočila. **Prvo poštno znamko**, ki so jo nalepili na sporočilo oziroma ovojnico, so uporabili maja **1840** v Angliji.

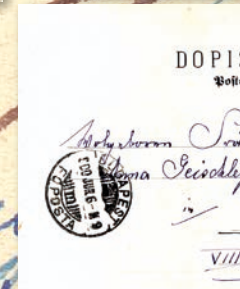
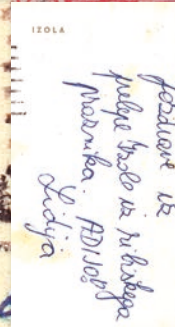
1. oktobra 1869 so z dunajske poštne uprave poslali prvo **dopisnico** (*Correspondenz-Karte*), ki je **predhodnica razglednic**. Dopisnica je bila svetlo rjave barve, pravokotne oblike v velikosti 8,5 x 12 cm, s prostorom za naslov na eni strani in za sporočilo na drugi. Imela je že znamko v zgornjem desnem kotu, ki je bila pol cenejša kot za navadno pismo.

V osemdesetih letih 19. stoletja so začeli razglednice **okraševati**. Te okraske so imenovali **vinjete**. Na začetku so bile vinjete črno-bele, kasneje tudi barvne. Te razglednice so bile zelo priljubljene v Nemčiji, kjer so nanje natisnili besedilo »Gruss aus ...« (Pozdrav iz ...), pustili pa dovolj prostora za **osebno sporočilo**.

Proti koncu 19. stoletja so tudi **fotografije** uporabljali kot razglednice. Obdobje **od 1900 do 1980** pa velja za **zlato dobo razglednic**. Razglednice so bile včasih ročno poslikane, pozneje tiskane, vedno pa ročno popisane s sporočili.

In kakšna sporočila smo pošiljali? Od pravih malih umetnin, pesniških navdihov, čestitk, kratkih pregledov dogodkov v času in prostoru, ljubezenskih vzdihov, izkazov bolečine, upanja, do prisrčnih, nasmejanih, razposajenih in brezskrbnih poletnih pozdravov.

Razglednice so zaradi svoje sporočilnosti in priljubljenosti postale **arhivsko gradivo**. * **Mag. Nada Čibej**

Edizione della casa Raphael Tuck & Sons per il comitato Esecutivo
Reši naloge: a Esposizione Provinciale Istriana.

Poišči v domačem arhivu razglednico in opiši, kaj je na njej.

Kakšna je razlika med razglednico in voščilnico?

Obkroži, kaj vse šteje za razglednico:

- fotografija dopisnica pismo
 elektronsko sporočilo sms e-razglednica
 poštna znamka

Ali lahko še vedno kupiš razglednico in jo pošlješ po pošti?

- Da Ne

Ali si kdaj poslal/-a razglednico?

Če je tvoj odgovor DA, kdaj, in kaj si na njej napisal/-a?

* Nada

CARTOLINA TUCK

Opazujmo svet okoli sebe

Dobro jutro! No, mogoče je zdajle, ko to berete, večer, pa kaj potem. Predstavljajte si za trenutek, da ste se pravkar zbudili. Pojdimo skupaj v mislih skozi dan s široko odprtimi očmi. Opazujmo. Ko pogledate skozi okno, kakšno je nebo, kakšna je svetloba zjutraj? Kaj pa opoldne in preden zaide sonce? Zdaj stopimo ven. Kaj vidite? Sprehodimo se malo naprej.

Je to, kar vidite, enako kot prej? Kaj, če bi se morali odločiti, da naredite okvir okoli le delčka vsega tega, kar vidite? Kaj bi izbrali? Uf, kar naenkrat je **ogromno možnosti**. Ampak brez skrbi, skupaj smo šli na miselni sprehod prav zato, da bomo zdaj preizkusili, **kako to, kar opazimo, ujamemo v slike**. Ker pa bodo to **„gibljive slike“**, bomo opazovali tudi, **kaj se znotraj določenega časa v vašem izbranem okviru dogaja**. Povedano po domače, **snemali bomo s svojimi mobilnimi telefoni**. 😊

Vaša naloga:

posnemite enominutni trenutek dneva v svojem okolju. Opazujte, kaj vam je najbolj všeč, vas najbolj navdihuje ali pomirja. V okvir kamere telefona boste lahko ujeli celotne pokrajine ali pa najmanjše podrobnosti. Zdaj pa hitro svoje pametne telefone v roke in pozorno preberite navodila.

Ustvarjalna navodila

- ▶ Za posnetke izberite zunanje prostore.
- ▶ Nujno je, da je na posnetku **nebo**, ki naj ima v postavitvi okvira opazno vlogo – nebo naj bo eden najpomembnejših elementov opazovanja.
- ▶ Poskusite se postaviti tudi niže in s kamero gledati navzgor ali pa navzdol. Preizkušajte **različne postavitve kamere**.
- ▶ Opazujte trenutke v dnevu, ko se pojavi posebna **svetloba**. Bodite pozorni, kaj se dogaja s svetlobo ob sončnem vzhodu, podnevi in proti večeru.
- ▶ Posnamete lahko toliko posnetkov, kot jih želite, napravite jih ob različnem času in/ali na različnih lokacijah.
- ▶ Nato **izberite najljubše**.

Tehnična navodila

- ▶ Mobilna naprava (telefon, kamera ...) mora biti ves čas posnetka **pri miru!**
- ▶ **Določite okvir slike** in ga ne premikajte.
- ▶ Vse posnemite z enim pritiskom na gumb za snemanje, **brez rezov**.
- ▶ Telefon držite **vodoravno**, tako kot so sicer posneti filmi.

- ▶ Osredotočite se na to, **kar je znotraj okvira; kaj** boste posneli in **kdaj** boste pritisnili 'stop'.
- ▶ Posnetek mora biti **dolg najmanj 1 minuto!** In ne več kot nekaj minut. Opazujte, **kaj se v tem času dogaja znotraj okvira**.
- ▶ Ne dodajajte glasbe in ne govorite med snemanjem, dovoljeni so zgolj **naravni zvoki**.
- ▶ Ne montirajte ali režirajte posnetkov.

- ▶ Tudi posebni učinki (na primer, time-lapse) niso dovoljeni.
- ▶ Če ne morete iti ven, lahko snemate s svojega okna.

Zakaj to počnemo?

Dobro vprašanje, tudi nas je to zanimalo, ko smo z muko lezli izpod toplih odevj. Potem pa smo šli na svež zrak, naredili prvi posnetek in kar naenkrat smo začeli dobivati nove in nove **ideje, kaj** vse nas še zanima, **kako izraziti eno stvar na več načinov**. Vsakič, ko smo pritisnili na gumb za snemanje, smo opazili, da se je v tej minuti nekaj, čeprav malega, zgodilo. Veter se je pogovarjal z vejami, ptica je letela čez nebo, soseda je ravno tisti trenutek skozi okno stanovanja v bloku otresla kuhinjsko krpo.

Takšno vajo so pred vami že preizkusili otroci in mladi iz Španije, Nemčije, Čila, Litve in celo Slovenije! 12. novembra 2020 je namreč v teh državah potekal **Dan posnetkov sveta**, ko so vsi navdušenci v enem dnevu snemali svoje okolišje in nam pošiljali posnetke.

Poglejte si nekaj fotografij čudovitih posnetkov udeležencev iz naših krajev. *

Tudi vas vabimo, da nam svoje posnetke pošljete kadar koli in objavili jih bomo na družbenih omrežjih zavoda Otok, kot je Facebook stran

Podmornica – Otok za mularijo.

Pošljite jih na e-naslov

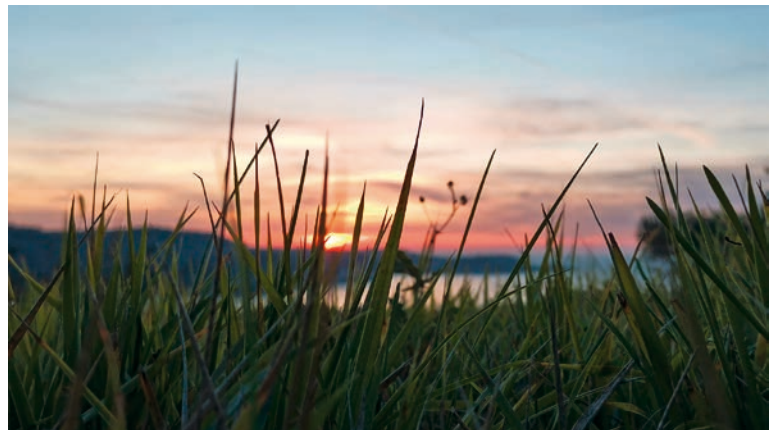
ana.cerar@isolacinema.org,

z naslovom „Posnetki sveta“

(če so preveliki, pošljite na primer po **https://wetransfer.com**).

Lina Šoper Rijavec, Koper

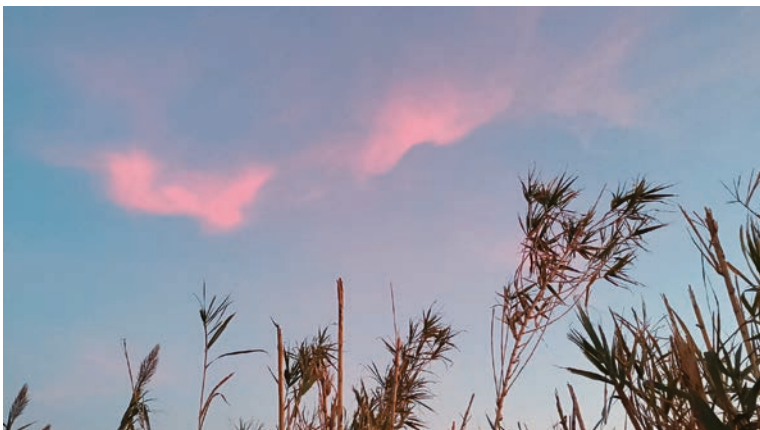
Jakob Nal Gorkič, Koper

Štefan Sedmak, Sežana

Vita Kocjančič, Izola

Jakob Nal Gorkič, Koper

Philos Sophia Ferle Knežević, Izola

Torkla

V tem jesenskem času je veliko ljudi vsaj kakšen dan preživelo v **oljčnikih**, kjer so **pobirali olive**, ki so jih zatem odpeljali v **oljarne** in tam iz njih iztisnili **oljčno olje**.

V slovenski Istri je oljarstvo že dolgo **ena izmed pomembnejših kmetijskih panog**. Antični viri pričajo, da se je gojenje oljk v Istri začelo s prihodom Rimljanov in prav tako stari naj bi bili tudi oljčni mlini in stiskalnice.

V vaseh slovenske Istre za oljarne uporabljamo izraz **torkla**. Beseda izhaja iz latinske besede *torquere*, kar pomeni obračati, vrteti. Prvotno je označevala le delovno orodje, stiskalnico, ki jo je bilo treba vrteti, sčasoma pa je beseda torkla prevzela pomen prostora, v katerem se pridobiva oljčno olje, in kot tako jo uporabljamo še danes.

Primer torkle, kakršne so bile v preteklih stoletjih in prvi polovici 20. stoletja zelo razširjene na tem delu Istre, hranimo tudi v Pomorskem muzeju. Ogledate si jo lahko v **etnološki zbirki v Tonini hiši**, ki stoji v **Sv. Petru nad Dragonjo**.

Tonina hiša predstavlja primer stavbe, v kakršnih so nekoč živeli istrski kmetje. **Torkla** se nahaja v pritličju kamnite stavbe, v prvem nadstropju pa so **bivalni prostori**, ki kažejo, kako so v teh krajih živeli že pred okoli 200 leti pa vse do še pred 60 leti.

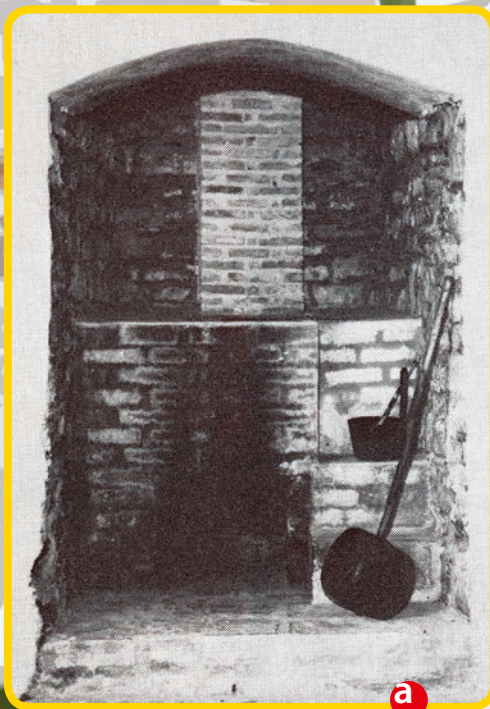
Pri tehnološkem postopku pridobivanja olja v takih oljarnah so uporabljali **mlin** za mletje oljk, **stiskalnico** za stiskanje

zmlate oljne mase, **vreteno** za zategovanje vijaka stiskalnice in **peč** s kotlom, v katerem so segrevali vodo.

Iz **brent** so stresli izmerjeno količino oljk v **mlin** za mletje oljk, ki ga je navadno poganjala živina, največkrat konj ali mula. Z zmlatimi plodovi, ki so jih imenovali **pašta**, so napolnili okrogle pletene vreče, imenovane **športe**. Športe so zložili na kamnit podstavek pod **vijak** stiskalnice. Obtežili so jih z lesenimi hlodi, prelili z vročo vodo iz začeli stiskati. Pri zategovanju vijaka so si pomagali z navpično stoječim lesenim **vretenom**, ki je stalo poleg stiskalnice.

Danes so oljarne popolnoma drugačne. Lesene in kamnite mline in stiskalnice so nadomestili mehanski stroji, delo človeka in živali pa električna energija. *

a

b

c

Naloga:
Kaj vse so uporabljali pri pridobivanju olivnega olja? Poveži orodja s slikami.

1 Mlin za mletje oliv

2 Stiskalnica za stiskanje oljčne mase

3 Vreteno za zategovanje vijaka

4 Peč s kotlom za segrevanje vode

5 Brenta / Posoda za merjenje količine oliv

6 Športa / Okrogla pletena vreča za tropine

č

d

e

Inštitut za zgodovinske študije
ZRS Koper

Potep po istrskih gradovih

Interreg
ITALIA-SLOVENIJA

 MerlinCV
Progetto strategico co-finanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Strategici progetti cofinanziati dal Fondo europeo di sviluppo regionale

Zagotovo si na poti po avtocesti na viaduktu Črni Kal opazil_a mogočne **razvaline** in **stolp**, ki kraljujejo na obronkih **kraškega roba**. Verjetno ti starši niso znali odgovoriti, **kateri plemič** ali **koliko zmajev** se je skrivalo v njem. Ker so veličastni **ostanki preteklih utrd** pogosto pozabljeni in da bi zgodbe teh zidov in stolpov, ki jih uvrščamo v **kulturno dediščino**, spet obudili in predstavili, smo začeli s projektom **MerlinCV**. Ta te bo popeljal tudi do drugih utrd, ki si jih mogoče že kdaj obiskal_a s svojimi starši, tako na slovenski kot italijanski strani meje. Pripovedoval bo **zgodbe o roparskih napadih, o prebrisanosti vaščanov**, ki so skrivali svoje zaloge hrane pred lačnimi in nasilnimi tujci, in te popeljal **med vojake**.

Naše utrdbe

Na istrskem podeželju je v preteklosti stala **veriga vaških utrd**, ki so v času **med 14. in 18. stoletjem** varovale mesta in njihovo podeželsko zaledje. Na beneški strani so jih imenovali **KAŠTELI**, na habsburški strani nekdanje

Projekt MerlinCV je sofinanciran v okviru Programa sodelovanja INTERREG V-A Italija-Slovenija 2014–2020 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

meje pa **TABORI**. Vsakemu obiskovalcu so ob prvem pogledu proti kraškemu robu pokazale, kje poteka **meja** med dvema »državama«, **Beneško republiko** in **habsburško monarhijo**. Zaledje Kopr ob kraškem robu, kjer je potekala ta meja, je bilo posejano z različnimi podeželskimi utrdami: **stolpi, utrjenimi naselji, »gradovi«** in **zazidanimi/utrjenimi votlinami in jamami** (Podpeč, Hrastovlje, Kubed, Glem, Tinjan, Loka, Osp, habsburškim Črnim Kalom ...) in gradom Socerb.

Za **kopensko obrambo** mesta in meja Beneške republike so skrbeli tudi domačini, ki so sestavljali **podeželsko vojsko**. Znali so uporabljati orožje, pogosto so poleg orožja, spravljenega v podeželskih utrdah, v domačih hišah hranili tudi svoje orožje. V utrdi so imeli shranjeno nerodno in veliko orožje, kot so bile **velike puške – arkebuze** (te so tehtale več kot 10 kg) in **muškete**, pa tudi manjše **topove** in **bojne sekire**.

Večji kašteli so služili tudi kot **vojaške utrdbe**, ko se je zbralo večje število vojakov. So pa utrdbe prav tako bile prostor, **kamor so se ljudje zatekli** pred nevarnostjo. Vanje so pred sovražniki – lačnimi vojaki, roparji in drugimi plenilci – shranili tudi svoje zaloge hrane; predvsem žito, olje in vino. Ker so bili ob nevarnosti lahko dalj časa v zatočišču, so morali imeti tudi vodo (npr. iz izvira Osapske reke).

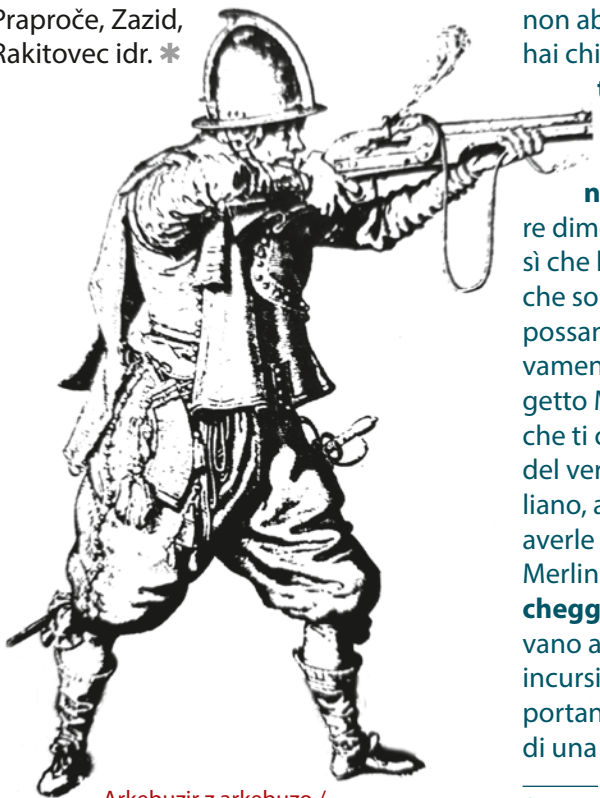

Etnologi pred Osapsko jamo leta 1949 /
Gli etnologi di fronte alla grotta di Osp nel 1949

Foto: Slovenski etnografski muzej / Museo etnografico sloveno

Podeželske utrdbe so v svoji večstoletni zgodovini odbijale **roparske skupine potujočih vojakov, ropanje Turkov** ter blažile nemire zaradi beneško-habsburških **vojn**. Če boste s starši obiskali Črni Kal, Podpeč, Tinjan ali Kubed, boste lahko z ohranjene utrdbe ali mesta, kjer je stala, hitro zagledali tudi več drugih utrd. Postavljene so namreč tako, da so se lahko **s signalnimi znaki**, verjetno predvsem s kurjenjem ognja oziroma dimom, obveščale o nevarnosti. Služile so tudi kot **točke nadzora** pri preprečevanju **tihotapstva**, po potrebi so **zaprli poti** in **preverjali potnike**. Ko je huda nalezljiva in pogosto smrtonosna bolezen, poimenovana **kuga**, grozila tudi našim krajem, so oblasti hotele preprečiti, da bi jo kdo zanesel k nam. Iz krajev, v katerih je izbruhnila, so jo prenašali predvsem popotniki po kopnem in mornarji po morju. Na kopnem so zato postavili **zdravstveni KORDON**. Kordon je drugo ime za začasno mejo, ki

jo varujejo vojaki. Z zapiranjem in preprekami pa nadzorujejo glavne in stranske poti ter potnike usmerjajo v kraje, kjer so postavljene točke nadzora. Na teh točkah, imenovanih **rasteli**, so ob prihodu tujcev, ki bi lahko prenašali bolezni, zakurili ogenj, ki so ga uporabili za prekaževanje oseb in blaga. Prišleki so morali pokazati **zdravstveno dovolilnico**, ki je dokazovala, da ne prihajajo iz okuženih krajev. Kordon, ki je potekal po vsej Istri, se je prekrival z mejno linijo, ki je razmejevala beneško območje od habsburškega. Med kraji, v katerih so bili postavljeni **stražarnice** ali **prehodi**, so bili tudi Osp, Gabrovica, Rožar, Loka, Bezovica, Podpeč, Praproče, Zazid, Rakitovec idr. *

Arkebuzir z arkebuzo / Archibugiare munito di archibugio

(Vir/Fonte: Darovec, Stari krajevisi Istre)

Istituto di Studi Storici A zozzo tra i castelli istriani

Sicuramente percorrendo il tratto di autostrada lungo il viadotto di Črni Kal ti sarà capitato di osservare imponenti **ruderi**, tra cui anche una **torre**, che si stagliano sui pendii del **ciglione carsico**. È probabile che i tuoi genitori non abbiano saputo risponderti quando hai chiesto **che nobile** ci abitava o **quanti draghi** si nascondevano al loro interno. Per evitare che questi magnifici **resti delle fortificazioni di un tempo** finiscano con l'essere dimenticati, come spesso accade, e far sì che le storie evocate da mura e torri che sono parte del **patrimonio culturale** possano essere riportate alla luce e nuovamente raccontate, ha preso vita il progetto MerlinCV. Si tratta di un progetto che ti condurrà anche in altre fortezze, del versante sloveno come anche italiano, alcune delle quali potresti magari averle già visitate con i tuoi genitori. Merlin CV ti racconterà così **storie di saccheggianti e di scaltri contadini** che mettevano al sicuro le loro riserve di cibo dalle incursioni di famelici e violenti forestieri, portandoti anche nel **mondo dei soldati** di una volta.

Il progetto MerlinCV è cofinanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale nell'ambito del Programma di cooperazione INTERREG V-A Italia-Slovenia 2014–2020.

Le nostre fortezze

Nel territorio rurale istriano esisteva in passato **una catena di insediamenti fortificati**, detti **CASTELLI** o **"TABORI"** a seconda che si trovassero sul versante veneziano o su quello asburgico del confine che correva in questa regione. Nel periodo compreso tra il XIV secolo e la fine del XVII essi proteggevano le città e il loro entroterra rurale, indicando inoltre a prima vista ai viandanti quale fosse il

Freska iz cerkve v Kubedu z upodobitvijo utrdbe / L'affresco della chiesa di Kubed con la raffigurazione della fortezza

Foto: Vojko Rotar

tracciato del confine che separava **la Repubblica di Venezia** dalla **monarchia asburgica**: bastava dare un colpo d'occhio al ciglione carsico. La parte di entroterra capodistriano che si estende lungo il ciglione carsico dove un tempo passava il confine era costellata di fortificazioni rurali di vario tipo, come **torri**, **insediamenti fortificati**, **"castelli"**, nonché **caverne e grotte murate o fortificate** (se ne trovano a Podpeč, Hrastovlje, Kubed, Glem, Tinjan, Loka, Osp, nell'asburgico Socerb e Črni Kal e in altre località ancora).

Alle **difese di terra** della propria città e dei confini della Serenissima pensavano anche gli abitanti locali, che insieme

Kubed

Foto: Dušan Podgornik, arhiv / archivio ZRS Koper - Capodistria

Podpeč

Foto: Dušan Podgornik, arhiv / archivio ZRS Koper - Capodistria

Osp

(www.krajji.eu)

Črni kal

Foto: Dušan Podgornik, arhiv / archivio ZRS Koper - Capodistria

Kviz

1 Kaj so v času nevarnosti lahko shranili v utrjene jame ali stolpe?

A) baterijske svetilke; B) gradbeni material; C) drva; Č) hrano

2 Pogledaj slike in razmisli, v katerem taboru je dovolj prostora, da lahko v njej tabori vojska?

D) Hrastovlje; E) Kubed; F) Podpeč; G) Črni Kal

3 Pri katerem taboru z jamo je tudi izvir kraške reke?

P) Hrastovlje; R) Osp; S) Rožar; Š) Dekani

4 Koliko je tehtala arkebuza?

M) 1 kg; N) več kot 10 kg; O) več kot 50 kg; P) 2 kg

5 V kateri vasi se je okrog cerkve vse do danes ohranilo taborsko obzidje?

G) Glem; H) Movraž; I) Hrastovlje; J) Koštabona

6 Kaj so to rasteli?

D) prehodi v kordonu, kjer se je pod nadzorom stražnikov lahko izmenjevalo trgovsko blago; E) način izstreljevanja nabojev pri avtomatskem orožju; F) podeželske utrdbe; G) beneške ladje

7 Kateri od taborov ni bil na ozemlju Beneške republike?

C) Tinjan; Č) Osp; D) Podpeč; E) Črni Kal

Na črte vpiši črke pred pravilnimi odgovori:

1 2 3 4 5 6 7

Če pravilno rešiš kviz, dobiš **drugo ime za podeželsko («črno» vojsko**, ki naj bi v Istri skupno štela okrog 4.000 vojakov. Vanjo so vključili domačine – moške, stare med 18 in 36 leti.

Pripadnik černide / Uomo arruolato in una cernita

(Vir / Fonte: Darovec, Stari krajeписi Istre)

diedero vita a una vera e propria **“mili-zia del contado”**: sapevano maneggiare le armi e spesso, oltre a quelle riposte nelle fortificazioni rurali, tenevano a casa le loro personali. All'interno della fortezza erano invece sistemate le armi più ingombranti, come **gli archibugi, grandi fucili** che pesavano più di 10 kg, e i **moschetti**, ma non mancavano nemmeno **cannoncini** e **asce da guerra**. I castelli di maggiori dimensioni fungevano anche da **fortezze militari** una volta che vi si radunava un gran numero di soldati, ma al contempo erano spazi **in cui la gente cercava rifugio** dai pericoli e nascondeva le riserve di cibo – soprattutto grano, olio e vino – dal nemico, via via personificato da soldati affamati, predoni e altri saccheggiatori. Poiché in caso di pericolo poteva accadere che la permanenza nella fortezza si protrasse per diverso tempo, all'interno doveva esservi anche dell'acqua (proveniente, ad esempio, dalla sorgente del Rio Osp).

Nella loro plurisecolare storia, le fortificazioni rurali hanno respinto **bande saccheggiatrici di soldati itineranti, incursioni turche** e anche mitigato i disordini dovuti alle guerre tra l'Austria e Venezia. Se insieme ai tuoi genitori

Pravilni odgovori:
1. Č, 2. E, 3. R, 4. N, 5. I, 6. D, 7. E
Rešitev: ČERNIDE

Hrastovlje

Foto: Dušan Podgornik, arhiv / archivio
ZRS Koper - Capodistria

andrai a visitare le località di Črni Kal, Podpeč, Tinjan o Kubed, dai resti della fortezza o comunque dall'area in cui un tempo sorgeva potrai facilmente vedere molte altre fortificazioni: erano infatti disposte in modo tale da potersi avvisare a vicenda in caso di pericolo, con ogni probabilità ricorrendo soprattutto a **segnali di fumo o fuoco**. Fungevano anche da **punti di controllo anti-contrabbando**, perché all'occorrenza le strade di collegamento tra l'una e l'altra venivano chiuse e i viandanti ispezionati. Quando una terribile e spesso letale malattia contagiosa, chiamata **peste**, mise a repentaglio anche le nostre terre, le autorità vollero impedire che qualcuno potesse portarla da fuori. Accadeva infatti che venisse importata dalle località in cui già divampava, per mezzo soprattutto dei viandanti che si spostavano via terra e dei marinai che viaggiavano per mare. A tal fine venne istituito sulla terraferma un cosiddetto **CORDONE sanitario**, dove "cordone" era una parola già allora usata per indicare un confine provvisorio pattugliato da soldati, che con chiusure e sbarramenti presidiavano le vie principali e secondarie di accesso a una data località e indirizzavano le per-

sone in viaggio verso i punti di controllo appositamente istituiti – i cosiddetti **"rastelli"**. All'arrivo di forestieri potenzialmente portatori del morbo pestifero, in questi punti veniva appiccato il fuoco al fine di sottoporre a fumigazioni merci e persone, le quali nel frattempo dovevano anche esibire **la fede sanitaria**, un'autorizzazione con cui si dimostrava di non provenire da località infette.

Il cordone si snodava lungo l'intera Istria, andando a sovrapporsi alla linea di confine che separava i territori della Serenissima dai domini dell'Impero asburgico. Tra le località in cui **erano appostate guardie** o si trovavano **punti di attraversamento del cordone** vi erano Osp, Gabrovica, Rožar, Loka, Bezovica, Podpeč, Praproče, Zazid, Rakitovec e molte altre ancora. *

Quiz

- 1** *In tempo di pericolo cosa poteva essere conservato in grotte e torri fortificate?*
A) torce a batteria B) materiale edile C) cibo D) legna
- 2** *Osserva le immagini: in quale delle seguenti fortificazioni (TABORI) c'è abbastanza spazio da consentire il bivacco di un intero esercito?*
D) Hrastovlje E) Kubed F) Podpeč G) Črni Kal
- 3** *Presso quale fortificazione munita di grotta si trova la sorgente di un fiume carsico?*
P) Hrastovlje R) Osp S) Rožar Q) Dekani
- 4** *Quanto pesava un archibugio?*
M) 1 kg N) più di 10 kg O) più di 50 kg P) 2 kg
- 5** *In quale dei seguenti paesi si sono conservate sino ad oggi, attorno alla chiesa, le mura della fortificazione?*
G) Glem H) Movraž I) Hrastovlje J) Koštabona
- 6** *Cos'erano i rastelli?*
T) punti di attraversamento del cordone in cui, sotto il controllo delle guardie, era possibile fare scambi di merci U) un sistema di sparo tipico delle armi automatiche V) fortificazioni rurali Z) un tipo di imbarcazione veneziana
- 7** *Quale delle seguenti fortificazioni non si trovava nel territorio della Repubblica di Venezia?*
B) Tinjan C) Osp D) Podpeč E) Črni Kal

Scrivi in corrispondenza delle lineette le lettere che precedono le risposte corrette:

Risolvendo correttamente il quiz, otterrai **il nome di una milizia del contado ("territoriale")** che in Istria pareva contare complessivamente quattro migliaia di arruolati, di cui facevano parte uomini del posto di età compresa tra i 18 e i 36 anni.

Risposte corrette:
1. C, 2. E, 3. R, 4. N,
5. I, 6. T, 7. E
Soluzione:
CERNITE

Pri svetilniku, 10. festival otroških predstav za mularijo

Letos je potekal že 10. festival Pri svetilniku, a nam ga, žal, ni uspelo izpeljati do konca. Prekinila nas je karantena. Toda nekaj predstav in veliko otrok je vseeno obiskalo festival in na spodnjih fotografijah lahko opazujete njihovo veselje ob festivalskih dogodkih, ki so jih v živo spremljali. *

V letu, ki prihaja, vam vsem želimo veliko ustvarjalnega navdiha in pravljичne čarovnije. Srečno 2021! * *Tvoja ekipa Gledališča Koper.*

Foto: Dean Grigurica, Studio d'Or

Svetilnik / Kulturni občasnki za mlade zanesenjak / Letnik XIV, številka 2 / Izdajajo: Gledališče Koper, za izdajateljica Katja Pegan; Pokrajinski muzej Koper, za izdajateljica dr. Luka Juri; Comunità Autogestita Costiera della Nazionalità Italiana di Capodistria, za izdajateljica Alberto Scheriani; Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, za izdajateljica David Runco; Pokrajinski arhiv Koper, za izdajateljica mag. Nada Čibej; Otok – zavod za razvijanje filmske kulture, za izdajateljica Lorena Pavlič; Pomorski muzej – Museo del mare "Sergej Mašera" Pirano - Pirano, za izdajateljica Franco Juri; Znanstveno-raziskovalno središče Koper, za izdajateljica prof. dr. Rado Pišot / Uredniški odbor: Samanta Kobal (urednica; info@gledalisce-koper.si), Tanja Milharčič (tanja.milharcic@pokrajinskimuzejkoper.si), Roberta Vincolotto (info@centrocombi.eu), Urška Bonin (urška.bonin@kp.sik.si), Nada Čibej (nada.cibej@arhiv-koper.si), Lorena Pavlič (lorena.pavlic@isolacinema.org), Veronika Bjelica (veronika.bjelica@gmail.com), Alenka Obid (alenka.obid@zrs-kp.si) / Lektorica slovenskega jezika Alenka Juvan / ISSN C506-158X / Priprava slik in tisk Tiskarna Vek Koper / Naklada 540 / Koper, december 2020 /